

2011-es népszámlálás vallási adatai

A mai napon közzétett népszámlálási eredmények vallási hovatartozásra vonatkozó eredményei első látásra jelentős változásokat mutatnak. Az adatok megfelelő értelmezéséhez szükségesnek tartjuk az alábbiak figyelembe vételét.

A 2011-es népszámlálás vallási, illetve felekezeti megoszlásra vonatkozó adatainak értelmezéséhez elsősorban a válaszmegtagadók magas számát kell figyelembe venni. Az önkéntes válaszadást lehetővé tevő vallási kérdésre a megkérdezettek 27,2%-a nem válaszolt. A 2001-es népszámlálás esetében 1,85 millióval többen voltak készek az érvényes válaszadásra. Tekintettel a válaszmegtagadás magas arányára, a jelenlegi adatokból csak az érvényes válaszolók közötti vallás- és felekezeti megoszlást lehet érvényes adatnak tekinteni. Eszerint a felekezeti hovatartozás tekintetében nincsen jelentős változás a 2001-es évhez viszonyítva, ami egybeesik az elmúlt 10 esztendő hazai és nemzetközi közvélemény-kutatási adataival alátámasztott trendekkel. Az alacsonyabb számszerű értékek a magasabb arányú nem válaszolással indokolhatók. Statisztikai okokból nem valószínű, hogy a nem-válaszolók közötti megoszlási arány radikálisan eltérjen a válaszolók közöttiétől.

1.7.1. tábla A népesség vallás szerint

Vallás, felekezet	2001			2011			
	fő	a népesség	a válaszolók	fő	a népesség	a válaszolók	a 2001. évi
		százalékában			százalékában		
Katolikus	5 558 961	54,5	61,1	3 871 881	39,0	53,5	69,7
Ebből: római katolikus	5 289 521	51,9	58,2	3 691 348	37,1	51,0	69,8
görög katolikus	268 935	2,6	3,0	179 176	1,8	2,5	66,6
Református	1 622 796	15,9	17,8	1 153 442	11,6	15,9	71,1
Evangelikus	304 705	3,0	3,4	214 965	2,2	3,0	70,5
Ortodox keresztény	14 520	0,1	0,2	13 710	0,1	0,2	94,4
Izraelita	12 871	0,1	0,1	10 965	0,1	0,2	85,2
Más egyház, felekezet	96 760	0,9	1,1	167 231	1,7	2,3	172,8
Egyházhoz, felekezethez nem tartozik ^{a)}	1 483 369	14,5	16,3	1 659 023	16,7	22,9	111,8
Ateista ^{b)}	147 386	1,5	2,0	x
Válaszolók együtt	9 093 982	89,2	100,0	7 238 603	72,8	100,0	79,6
Nem válaszolt, ismeretlen	1 104 333	10,8	x	2 699 025	27,2	x	244,4
Népesség	10 198 315	100,0	x	9 937 628	100,0	x	97,4

^{a)} 2001-ben az ateistákkal együtt.

^{b)} 2001-ben az egyházhoz, felekezethez nem tartozókkal együtt.

A 2001-es és a 2011-es népszámlálás vallási kérdése között jelentős megfogalmazásbeli és adatfelvételbeli különbség van. A 2001-es kérdőívben "Vallása / hitfelekezete?" kérdés szerepelt és a kérdezőbiztosi utasításban szerepelt a felekezeti hovatartozásra vonatkozó értelmezés. A 2011-es kérdőívben a "Mely vallási közösséghez, felekezethez tartozónak érzi magát?" megfogalmazást alkalmazták. E kétféle kérdésfelvetés nem teszi lehetővé a vallási hovatartozásra vonatkozó változások megalapozott követését.

Az adatfelvétel módszertana is megváltozott. 2001-ben csak kérdezőbiztos közreműködésével lehetett kitölteni a kérdőíveket, míg 2011-ben elektronikus úton is. Az interneten kitölthető kérdőívekben a felekezetek listája rögzített volt, míg a papír alapú esetében saját fogalmazású választ kellett rögzíteni.

A KSH 2013. 03. 28-dikán közzétett gyorsjelentése csak a legnagyobb létszámú vallási közösségek megoszlásáról ismerteti az adatokat. Nem találni benne számos bejegyzett egyházat és világvallási közösséget.

A válaszmegtagadók magas arányára tekintettel és a módszertani különbségek miatt a 2011-es népszámlálás vallási adatfelvétele nem teszi lehetővé a 2001-es adatokkal való szakmai szempontból megfelelő összehasonlítást, és így semmilyen vallási megoszlás változására vonatkozó következtetést nem alapoz meg. Egyben csak korlátozottan alkalmas a vallásosságra vonatkozó további közvélemény-kutatási eredmények értelmezésére.

2013. március 28.

További információk:

Dr. Dr. Máté-Tóth András +36 30 3702798

SZTE Vallástudományi Tanszék